

Ontwerptoelichting Doorfietsroute Utrecht - Amersfoort

Voorlopig Ontwerp

Versiedatum

31-03-2025

Bestuurlijke besluitvorming

Definitief

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1 Algemeen.....	3
1.2 Tracé doorfietsroute.....	3
1.3 Plangebied	3
1.4 Aangrenzende projecten.....	4
Hoofdstuk 2 Wijzigingen ten opzichte van het Functioneel Ontwerp.....	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Wijzigingen.....	5
Hoofdstuk 3 Plantoelichting	7
3.1 Alexander Numankade	7
3.2 Jan van Galenstraat.....	8
3.3 Kardinaal de Jongweg	9
3.4 Biltse Rading	10
3.5 Kabels en leidingen.....	10
Hoofdstuk 4 Duurzaamheid en Klimaatadaptatie	11
4.1 Waterberging	11
4.2 Hittestress	11
4.3 Circulariteit	11
Hoofdstuk 5 Onderzoeken.....	12
5.1 Kabels en leidingen.....	12
5.2 Geluidshinder.....	12
5.3 Archeologie	12
5.4 Bodem.....	12
5.5 Ecologie / Flora en fauna	12
5.6 Bomen.....	13
Colofon	14

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Algemeen

Er is een grote potentie voor meer fietsgebruik op afstanden tot 15 kilometer en daarmee het verminderen van het autoverkeer dat de stad in- en uitrijdt. Om het fietsgebruik te stimuleren werkt de gemeente onder andere aan een doorfietsroute tussen Utrecht en Amersfoort. Voor de aanleg van deze route in de stad, is eerder een Integraal Programma van Eisen (IPvE) en Functioneel Ontwerp (FO) vastgesteld. Op basis hiervan is het Voorlopig Ontwerp (VO) gemaakt.

1.2 Tracé doorfietsroute

De provinciale doorfietsroute Utrecht-Amersfoort start in Utrecht en loopt vanaf de Kleine Singel via de Blauwkapelseweg naar de Alexander Numankade. Daarna vervolgt de route via de Jan van Galenstraat naar de Kardinaal de Jongweg. Vanaf daar loopt de route langs het vrijliggend fietspad aan de zuidzijde van de weg. Hierbij wordt eerst de Oosterspoorbaan gekruist, alvorens het Kardinaal Alfrinkplein wordt bereikt. Vervolgens loopt de route over het fietspad aan de zuidzijde van de Biltse Rading onder de A27 door tot aan de gemeentegrens met De Bilt.

1.3 Plangebied

Dit VO richt zich op de routedelen van de fietsverbinding naar Amersfoort binnen de gemeentegrenzen van Utrecht. In totaal worden er vijf routedelen in de stad onderscheiden die verschillende buurten van de wijk Noordoost kruisen. De routedelen zijn:

- (a) Kleine Singel- Blauwkapelseweg,
- (b) Alexander Numankade,
- (c) Jan van Galenstraat,
- (d) Kardinaal de Jongweg (tussen Jan van Galenstraat en Sartreweg)
- (e) Biltse Rading.

Ad a; Op de Kleine Singel en Blauwkapelseweg is het fietspad voldoende breed en worden geen aanpassingen gedaan. De kruising Blauwkapelseweg/Alexander Numankade maakt geen onderdeel uit van het plangebied. Hiervoor wordt een apart ontwerp gemaakt in samenhang met de vernieuwing van de Kapelbrug (paragraaf 1.4).

Ad b; Voor de Alexander Numankade geldt dat het wegdeel tussen de Blauwkapelseweg en de Poortstraat (Griftbrug) onderdeel is van het plangebied. Hierbij wordt ook de aansluiting op de Poortstraat tussen de Alexander Numankade en Hoefsmederijstraat bedoeld. Tevens sluit de route aan op de inrichting van de F.C. Dondersstraat. Deze weg is al ingericht als fietsstraat en eindigt bij de Biltstraat.

Ad c; De trottoirruimte voor de geplande sloop-nieuwbouw aan de Jan van Galenstraat tussen de Kardinaal de Jongweg en Huizingalaan is geen onderdeel van het plangebied. Het project sluit aan op de bestaande situatie.

1.4 Aangrenzende projecten

Langs de fietsroute Utrecht-Amersfoort vinden meerdere ontwikkelingen plaats waarmee rekening gehouden moet worden. De belangrijkste aangrenzende projecten zijn:

Vernieuwing Kapelbrug

De Kapelbrug ligt in de Blauwkapelseweg en gaat over de Biltse Grift. De conditie van de brug is onderzocht en de brug moet op termijn vernieuwd worden.

Kruising Blauwkapelseweg

Onderzocht wordt of het kruispunt op de Blauwkapelseweg ter hoogte van de Alexander Numankade kan worden aangepast in samenhang met de vernieuwing van de Kapelbrug. Door een andere vormgeving van de kruising moet het eenvoudiger worden om over te steken voor voetgangers en fietsers. Ook kan gedacht worden aan het verlagen van de maximumsnelheid op (een deel van) de Blauwkapelseweg van 50 km/uur naar 30 km/uur en het mogelijk verwijderen van de verkeerslichten op het kruispunt. Bovenstaande vernieuwing en deze kruising zijn onderdeel van één project.

Fietsroute om de Noord

Fietsroute om de Noord loopt aan de noordkant van de binnenstad en komt voort uit het programma van U Ned. De samenwerking heeft 'no-regret' maatregelen vastgesteld om het Utrecht Science Park (USP) beter bereikbaar te maken en de fietsroute over Vredenburg naar het Lucasbolwerk, de zogeheten 'binnenstadsas' te ontlasten. Eén van de maatregelen is 'Utrecht om de Noord'. De Alexander Numankade en F.C. Dondersstraat maken onderdeel uit van deze fietsroute. Het wegprofiel is daarom afgestemd met o.a. doorfietsroute Utrecht-Amersfoort en Waterproof Zeeheldenbuurt, zodat er een herkenbare en eenduidige fietsroute ontstaat.

Doorfietsroute Utrecht - Hilversum

De gemeente werkt de komende jaren aan de aanleg van een doorfietsroute tussen Utrecht en Hilversum. De route volgt de Blauwkapelseweg richting de Eykmanlaan.

Sloop-nieuwbouw Jan van Galenstraat-Huizingalaan

De bestaande bebouwing aan de Jan van Galenstraat tussen de Kardinaal de Jongweg en de Huizingalaan wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Het nieuwe programma gaat uit van circa 100 appartementen, een supermarkt, een gezondheidscentrum, vijf dagwinkels en een ondergrondse parkeergarage.

De in-/uitgang van de garage is voorzien aan de Huizingalaan. De bevoorrading komt aan de zijde van de Kardinaal de Jongweg, waarbij de bestaande bushalte wordt verplaatst. De inrichting van de trottoirruimte aan de Jan van Galenstraat is onderdeel van het buitenruimteontwerp voor de sloop-nieuwbouw. Deze wordt begrensd door de (deels) nieuwe bandenlijn naast het fietspad uit het VO van de doorfietsroute Utrecht- Amersfoort.

Reconstructie Kardinaal de Jongweg

Om de doorstroming voor het openbaar vervoer te verbeteren worden tussen de Jan van Galenstraat en Sartreweg enkele veranderingen aangebracht in het profiel. Er worden rijstroken verplaatst om ruimte te maken voor een busbaan. Deze begint na de Jan van Galenstraat en gaat richting de Sartreweg. Met deze vernieuwing is het mogelijk om de bestaande bushalte Jan van Galenstraat te verplaatsen richting de busbaan. Uitdaging is om de halte fysiek goed te kunnen uitvoeren tussen de bomen en de doorfietsroute.

Hoofdstuk 2 Wijzigingen ten opzichte van het Functioneel Ontwerp

2.1 Inleiding

Het Voorlopig Ontwerp (VO) is een maatvast ontwerp waarin alle aanvullende randvoorwaarden zijn verwerkt, zoals de IPVE, FO, voorlopige BInG-toetsing, nieuw gemeentelijke beleid en civieltechnische onderzoeken. In dit hoofdstuk wordt alleen ingegaan op de onderdelen die zijn gewijzigd of verder zijn uitgewerkt ten opzichte van het IPvE/FO. Keuzes met betrekking tot bijvoorbeeld programma, profilering of verkeerscirculatie zijn vastgelegd in het IPVE/FO en worden hier niet verder behandeld tenzij hiervan wordt afgeweken.

2.2 Wijzigingen

Projectgrens (excl. Blauwkapelseweg)

De Kleine Singel, Blauwkapelseweg en het kruispunt Blauwkapelseweg zijn geen onderdeel meer van dit project. Het fietspad langs de Kleine Singel en Blauwkapelseweg tot aan het kruispunt naar de Alexander Numankade voldoet reeds. Onderzocht wordt of het kruispunt op de Blauwkapelseweg ter hoogte van de Alexander Numankade kan worden aangepast in samenhang met het project ter vernieuwing van de Kapelbrug.

Motie groen Utrechts archief

In juni 2023 is er een motie aangenomen over het toevoegen van extra groen en bomen op het voorterrein van het Utrechts Archief aan de Alexander Numankade. Naar aanleiding van deze motie is de scope uitgebreid met de groeninrichting van het voorterrein in het VO.

Ondergrondse containers

Vanwege de herinrichting worden de ondergrondse containers in de Alexander Numankade, Jan van Galenstraat en de Poortstraat iets verplaatst.

Parkeerplaatsen

In de Hekmeijerstraat zijn parkeerplaatsen opgeheven zodat er een aan een gesloten groene zone ontstaat. In de Hengeveldstraat, De Blickestraat (op terrein beheerd door Het Utrechts Archief) en in Van Esveldstraat zijn parkeerplaatsen toegevoegd.

Bestaand fietspad Alexander Numankade (tussen de Hekmeijerstraat en Jan van Galenstraat) niet vernieuwen.

Een deel van het vrijliggend fietspad op de Alexander Numankade wordt ongemoeid gelaten. Dit fietspad is al 4m breed en rood van kleur.

Hergebruik van verhardingsmaterialen voor de inrichting van het parkeerveld en de parkeerstroken

Voor de parkeerkoer aan de Dekhuijzenstraat en de langs parkeervakken in de Jan van Galenstraat worden zoveel mogelijk bestaande materialen (betonstraatstenen, betonbanden enz) uit het werk hergebruikt.

Oversteek fietsers Kardinaal de Jongweg (K. Alfrinkplein aansluiting richting Voordorp) passen we grotendeels niet aan

Het aanpassen van de oversteek bij de Kardinaal de Jongweg en het Kardinaal Alfrinkplein wordt niet uitgevoerd. Enkel de aansluiting wordt aangepast, de rest van de oversteek blijft gehandhaafd.

Geen grondverbetering en aanplant van bomen aan zuidzijde Kardinaal de Jongweg en Biltsche Rading

Langs het vrijliggend fietspad vanaf de Jan van Galenstraat tot aan de gemeentegrens komen geen nieuwe bomen of ander groen waardoor gaten in de huidige boomstructuur niet worden gevuld.

Hoofdstuk 3 Plantoelichting

De Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte (2016) en het Handboek Openbare Ruimte bieden een kader voor de herinrichting van de openbare ruimte in Utrecht. Voor de Alexander Numankade en Jan van Galenstraat geldt een standaard inrichting en beheer kwaliteitsniveau; Domstad. De Kardinaal de Jongweg en Biltse Rading vallen als stedelijke verbindingswegen kwaliteitsniveau; Domstad Bijzonder. Het voorgestelde Voorlopig Ontwerp past binnen de voorgestelde kwaliteitsniveaus.

Het projectgebied beslaat in principe openbare ruimte in bezit van de gemeente. De uitzondering is het terrein bij Het Utrecht Archief. Dit terrein is voor een groot deel in eigendom bij het Rijksvastgoedbedrijf. De afstemming met het Rijksvastgoedbedrijf loopt via het Utrecht Archief.

3.1 Alexander Numankade

Vanaf de kruising met de Blauwkapelseweg is de Alexander Numankade voor een deel ingericht als fietsstraat (30 km/u) zoals reeds gerealiseerd langs de FC Dondersstraat. De rijbaan is 4,80 m breed en voorzien van rood asfalt inclusief 40 cm kantstroken in gebakken klinkers (elementverharding). Dit geldt tot aan de Hengeveldstraat, waarna de fietsstraat overgaat in een fietspad. Dit fietspad (4m) met een standaard as-markering, is verlengd tot aan de Jan van Galenstraat. Voertuigen die moeten laden en lossen bij het Utrechts Archief maken gebruik van een ontheffing. Vanaf de Jan van Galenstraat tot aan de Griftbrug is deze (weer) ingericht als fietsstraat.

De Alexander Numankade ligt overal in de voorrang ten opzichte van de zijwegen. Dit is geregeld met behulp van inritconstructies.

Langs de Alexander Numankade – tussen de Kapelbrug en de Hengeveldstraat - is het langsparkeren opgeheven. Ter compensatie voegen we de volgende parkeerplaatsen toe: zeven in de Hengeveldstraat, zeven in de Van Esveldstraat en zes in De Blickestraat (in het gazon achter Het Utrechts Archief).

De bestaande ondergrondse afvalcontainer langs de Alexander Numankade is verplaatst naar het begin van de Hengeveldstraat.

Wandelpad / verbrede oever Biltse Grift

De beschikbare ruimte is ingezet voor de verbreding van de oeverstrook langs de Biltse Grift. Het smalle wandelpad in de oeverstrook wordt verlengd tot aan de kruising Blauwkapelseweg en logisch aangesloten. Het wandelpad sluit aan op de beide bruggen; de Kapelbrug en Griftbrug bij de Poortstraat. Het wandelpad wordt circa 90 cm breed. In de groenstrook tussen het pad en de weg komt een groen voethekje (hoogte circa 30 cm) om parkeren tegen te gaan. Als dit na herinrichting niet effectief genoeg blijkt worden er twee RVV-borden (bij)geplaatst. Tussen de Hengeveldstraat en de Jan van Galen is geen autoverkeer en daarmee dus ook geen voethekje. Het wandelpad kan ter plaatse van sommige bomen iets versmallen om voldoende ruimte te houden voor de boom. Het pad kan lokaal dus iets smaller worden. Dit geldt met name voor het deel vanaf de kruising Jan van Galenstraat tot de Griftbrug.

Op de oever van de Biltse Grift groeit bloemrijk hooi/grasland, afgewisseld met enkele lage struiken ter bevordering van de verticale gelaagdheid (biodiversiteit).

Tussen de Hengeveldstraat en de Jan van Galen blijft het merendeel van de boomstammen liggen. Er worden in de toekomst geen boomstammen vervangen of bijgeplaatst. Op een paar plekken, door een aanpassing in het verloop van het fietspad, zullen enkele stammen beter ingepast worden en in lijn

met de aanliggende stammen worden geplaatst. Er zullen geen boomstammen worden vervangen of bijgeplaatst. Omdat nabij de Blauwkapelseweg en de Jan van Galenstraat de oeverzone iets smaller is, zijn hier enkele heesters toegevoegd tussen het voetpad en de oever. De bestaande bomenrij met grote platanen op de oever van de Biltsche Grift blijft behouden.

Het Utrechts Archief

We voegen zes parkeerplaatsen toe in het gazon achter Het Utrechts Archief, naast de bestaande parkeerplaats aan De Blickestraat. Het Utrechts Archief (laad- en losdock) blijft via de Alexander Numankade bereikbaar voor leveranciers. Vrachtauto's met een ontheffing, rijden heen en terug via het fietspad naar het laaddock. Het laad- en lossterrein is vergroend en voorzien van doorgroeibare verharding. De aanwezige parkeerplaatsen bij het laaddock zijn opgeheven, men kan op de bestaande parkeerplaats aan de Hengeveldstraat parkeren. Het terrein langs de Alexander Numankade en het voorterrein van Het Utrecht Archief (HUA) is verder vergroend en met verschillende vormen van groen aantrekkelijker gemaakt. Het huidige hondentoilet wordt minder prominent in de parkstrook en iets verplaatst richting de Hekmeijerstraat. Het geheel sluit straks beter aan bij de voorgestelde campusachtige sfeer, grotere biodiversiteit en betere klimaatadaptatie. Het voorterrein nabij het laaddock is eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf. De herinrichting is afgestemd met de beheerder van het terrein HUA.

In de vervolgfase maken we nadere afspraken met HUA over het assortiment en het beheer. Op basis hiervan bepalen we de exacte invulling van het groen en het beplantingsplan met concrete soorten op het voorterrein HUA. Dit werken we uit in het Definitief Ontwerp.

Hekmeijerstraat

Vanwege de afsluiting van de Hekmeijerstraat is het parkeren aangepast en is er groen toegevoegd. Het parkeren is geoptimaliseerd waarbij het parkeren zoveel mogelijk buiten de parkstrook langs de Alexander Numankade is georganiseerd. De (gezonde) bestaande bomen zijn ingepast en de bestaande krappe plantvakken zijn vergroot. Enkele bestaande bomen met een korte levensverwachting vervangen we met nieuwe bomen.

Griftbrug/aansluiting Poortstraat

De herinrichting van de Alexander Numankade sluit, ter hoogte van de Poortstraat aan op de heringerichte FC Dondersstraat. Verkeer op de Poortstraat geeft voorrang op het verkeer van de Alexander Numankade. Dit is geregeld met verkeersborden en voorrangsdriehoeken (haaiantanden). In 2017 is een deel van de Poortstraat heringericht. De aansluiting op de Alexander Numankadekade passen we nu aan met het doortrekken van de rijbaan van de Poortstraat en voegen we drie parkeerplaatsen toe. We optimaliseren het fietsparkeren (fietsvak), autoparkeren en verplaatsen de ondergrondse afvalcontainers. Verder vergroenen we dit deel van de Poortstraat door grote plantvakken met mogelijk enkele heesters toe te voegen.

De Griftbrug met de historische masten is een gemeentelijk monument, en blijft ongewijzigd. Het voormalig Veeartsenijterrein hoort samen met de omgeving van de F.C. Dondersstraat bij het Rijksbeschermd Stadsgezicht Oost.

3.2 Jan van Galenstraat

De Jan van Galenstraat richten we in als fietsstraat (30km/u). Het aanpassen van de Jan van Galenstraat tot 30 km/uur zone is al langer een wens van bewoners. De rijbaan versmallen we naar

een breedte van in totaal 4,80 meter en voorzien we van rood asfalt en kantstroken van 40 cm met gebakken klinkers. De parkeerplaatsen (2,20 m diep) langs de rijbaan worden bestraat met uit het werk komende elementenverharding (hergebruik materiaal). Langs de Jan van Galenstraat zijn op diverse plekken fietsenrekken geplaatst. Er komen twee verkeersdrempels nabij de kruisingen Huizingalaan en Dekhuijzenstraat. Men kan hier overal veilig oversteken door de lagere snelheden.

De kruising Alexander Numankade en Jan van Galenstraat is reeds aangepast tot een eenvoudige voorrangskruising, waarbij de Alexander Numankade voorrang heeft op de Jan van Galenstraat. Hierdoor is een logische voorrangssituatie ontstaan. Komend vanuit de Jan van Galenstraat creëren we extra ruimte voor fietsers om een eventuele wachtrij van auto's rechts te kunnen passeren.

In de Jan van Galenstraat optimaliseren we de bestaande boomstructuur zoveel mogelijk. Het realiseren van een meer eenduidige boomstructuur is niet mogelijk gezien beperkingen vanuit de verschillende wegdelen en de ondergrondse infrastructuur. Toch zijn er, met name in het zuidelijke deel, diverse nieuwe bomen en een flink aantal grote plantvakken toegevoegd. Om de schaduw op de appartementen van de Dekhuijzenstraat te beperken onderzoeken we in de volgende fase of de drie nieuwe bomen nabij de gevel iets meer van de gevel af en richting de parkeerplaats kunnen opschuiven. Ook kijken we of dit bomen kunnen worden met een meer transparante of smallere kroon. We onderzoeken of dit ook kan bij de drie nieuwe bomen langs de Jan van Galenstraat. Het nieuwe groen, in de vorm van vaste planten en lage heesters, is robuust, klimaatbestendig en draagt bij aan de biodiversiteit.

In het noordelijke deel van de straat staan, aan weerszijden van de straat, lommerrijke grote platanen. In de volgende fase zal onderzocht moeten worden welke (schaduwminnende) onderbeplanting hier goed bij past. Diverse platanen staan hier in verhoogde plantvakken. We onderzoeken of we de banden om deze plantvakken kunnen verwijderen en hiermee de groeiplaatsen van de bomen kunnen verbeteren en deze op te nemen in een brede groenstrook.

Dekhuijzenstraat

Het parkeerterrein Dekhuijzenstraat wordt opnieuw ingericht met gebruik van bestaande materialen. Het groen trekken we door tot aan de rijbaan van de Jan van Galenstraat. De bestaande bomen zijn ingepast en voorzien van royale plantvakken. Het fietsparkeren is ingepast ter hoogte van de woningen en naast de plantvakken.

3.3 Kardinaal de Jongweg

Op de Kardinaal de Jongweg en de Biltse Rading verbreden we de bestaande fietspaden naar 4 meter. Om het comfort en de veiligheid te bevorderen, zijn mogelijke obstakels zoals palen, op de fietsroute zoveel mogelijk verwijderd. Daarnaast is het fietspad verplaatst, zodat de berm tussen het fietspad en de rijbaan breder wordt. Dit is gunstig voor de groeiruimte voor de bomen en het fietscomfort. De bestaande bomenrij aan de Kardinaal de Jongweg blijft staan. Het trottoir parallel aan het fietspad versmallen we iets naar tenminste 1,80 meter.

De fietsroute kruist de spoorwegovergang van de Oosterspoorbaan, de spoorlijn tussen Station Utrecht Centraal en het Spoorwegmuseum. Het fiets- en voetpad blijft binnen de bestaande bandenlijn, alleen wordt het fietspad breder en het voetpad smaller. Dit betekent dat de spoorbomen niet aangepast hoeven te worden. Tijdens een buitendienststelling wordt de markering op en rond de overgang aangepast op het nieuwe profiel.

3.4 Biltse Rading

We verbreden het fietspad langs de Biltse Rading naar 4 meter. De ligging van het fietspad is waar nodig geoptimaliseerd. Voor de verbreding van het fietspad moeten enkele bomen geveld worden. Deze bomen worden binnen het project gecompenseerd.

De aansluiting met het viaduct over de Voorveldselaan passen we iets aan. Er worden geen aanpassingen gedaan aan de constructie van het viaduct. Het fietspad blijft op het viaduct daarom 3,25 meter breed. Het fietspad krijgt een (standaard) witte as-markering tot de gemeentegrens met De Bilt.

3.5 Kabels en leidingen

Er zijn in 2024 oriëntatieverzoeken gedaan bij het Kadaster in de vorm van een KLIC-melding om de ligging van kabels en leidingen te inventariseren. Per routedeel volgt in deze paragraaf een voorlopige conclusie met knelpunten tussen de onder- en bovengrond op basis van overzichtstekening van de KLIC-meldingen. In de vervolgfase zal door middel van proefsleuven de exacte ligging van kabels en leidingen worden bepaald.

Alexander Numankade

Op een aantal locaties langs de Alexander Numankade en de Jan van Galenstraat zijn nieuwe inritconstructies gepland. Afhankelijk van de ontwerpdiepte is dit een potentieel conflict met kabels en leidingen.

Jan van Galenstraat

In de Jan van Galenstraat tussen de Alexander Numankade en Admiraal van Gentstraat kunnen geen bomen worden aangeplant aan de woningzijde vanwege riool, kabels en leidingen die er liggen. Ook bij een herordening van kabels en leidingen is er te weinig ondergrondse groei ruimte beschikbaar.

Ter hoogte van de Jan van Galenstraat 67 wordt de ondergrondse afvalcontainer verplaatst in verband met de versmalling van de rijbaan. In overleg met kabel- en leidingeigenaren wordt onderzocht of deze locatie haalbaar is.

Kardinaal de Jongweg

Op verschillende locaties o.a. langs de Kardinaal de Jongweg loopt het nieuwe fietspad over bestaande kabels en leidingen. In overleg met de kabels- en leidingeigenaren wordt onderzocht of er maatregelen moeten worden genomen ter bescherming van de kabels en leidingen.

Biltse Rading

Indien er zich in de vervolgfase knelpunten voordoen met kabels en leidingen wordt in overleg met kabel- en leidingeigenaren bepaald of en welke maatregelen nodig zijn ter bescherming van de kabels en leidingen.

Hoofdstuk 4 Duurzaamheid en Klimaatadaptatie

4.1 Waterberging

Op en rond de fietsroute ligt de focus op het tegengaan van wateroverlast en het beperken van de gevolgen van hitte. Hemelwater wordt waar mogelijk niet langer direct afgevoerd via kolken naar een gemengd riool, maar afgekoppeld en zoveel mogelijk vastgehouden en geïnfiltreerd in het gebied.

Aanleg van hemelwaterriool

In het deel van de Jan van Galenstraat tussen de Kardinaal de Jongweg en de watergang langs de Huizingalaan wordt het bestaande gemengde riool vervangen en opgeschoven en wordt er een nieuw hemelwaterriool aangelegd. Dit hemelwaterriool watert af via de duiker in de watergang en krijgt een korte aftakking naar de Huizingalaan. Als in de toekomst de Huizingalaan toe is aan een herinrichting kan het hemelwaterriool zo eenvoudig verlengd worden zodat dit deel van de wijk toegang krijgt tot het hemelwaterriool.

Verwerken van hemelwater

In het deel van de Alexander Numankade tussen de Blauwkapelseweg en de Hengeveldstraat ligt geen hemelwaterriool. De straatkolken lozen via kolkleidingen direct op de Grift. De woningen (huisnr's. 205 t/m 227) krijgen eveneens een aansluiting op deze kolkleidingen zodat ze de mogelijkheid hebben om hun regenpijpen af te koppelen.

In de Jan van Galenstraat (Huizingalaan – Kardinaal de Jongweg) krijgen de woningen een aansluiting op het nieuwe hemelwaterriool.

Groenstroken en groenvakken worden, als het mogelijk is, gelijkvloers of verlaagd aangelegd ten opzichte van het maaiveld, zodat regenwater zowel vanaf het trottoir als de rijbaan en parkeervakken in de groenvakken kan stromen en het water lokaal kan infiltreren in de bodem.

De regenpijpen in de Jan van Galenstraat bij huisnummers 35 en 37 worden afgekoppeld op het naastgelegen verlaagde groen.

Bij een neerslag van >80 mm/uur is het streven dat wegen uiterlijk drie uur daarna weer vrij zijn van aanwezig hemelwater op het wegdek.

4.2 Hittestress

De wens is om minimaal 40% (natuurlijke) schaduw (van groen en bomen) te bieden op loop- en fietsroutes voor verkoeling tijdens warme perioden.

Hittestress wordt o.a. tegengegaan met het verbreden van de groene oever langs de Biltse Grift, het verwijderen van overbodige verharding en het toevoegen van groen.

We planten geen nieuwe bomen langs de Kardinaal de Jongweg en Biltse Rading vanwege ontoereikend budget. Deze bomen kunnen in een later stadium betrekkelijk eenvoudig alsnog worden geplant omdat hier voldoende ruimte in de bodem is en er geen verharding ligt.

4.3 Circulariteit

De herinrichting van de fietsroute wordt zo duurzaam mogelijk aangepakt. Daar waar het mogelijk is worden bestaande verhardingsmaterialen hergebruikt en ook straatmeubilair zoals paaltjes en hekjes worden zoveel mogelijk hergebruikt. Te kort komende materialen worden aangevuld met materialen vanuit de grondstoffenbank.

Hoofdstuk 5 Onderzoeken

Ter onderbouwing van dit Voorlopig Ontwerp zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd op de delen van de doorfietsroute in Utrecht. Dit hoofdstuk beschrijft welke onderzoeken er zijn gedaan en welke vervolgonderzoeken nog nodig zijn.

5.1 Kabels en leidingen

In het ontwerp wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bestaande kabels en leidingen. Om echter ondergrondse ruimte te creëren voor nieuwe bomen en voor bijvoorbeeld het verplaatsen van ondergrondse containers zijn enkele verleggingen van kabels en leidingen noodzakelijk.

5.2 Geluidshinder

Op de Alexander Numankade en Jan van Galenstraat gaat een maximumsnelheid van 30 km/uur gelden. Er is een geluid- en trillingenonderzoek uitgevoerd naar de toepassing van drempels in het plangebied. Uit dit onderzoek is gebleken dat op één na alle drempels voldeden aan de SBR-Richtlijnen (A en B). De drempel die niet voldeed krijgt een beperkte hoogte, waardoor ook deze drempel voldoet aan de richtlijnen.

5.3 Archeologie

In de volgende fase wordt in samenwerking met de afdeling archeologie bepaald welke onderzoeken er nodig zijn en aan welke voorwaarde in de uitvoering voldaan moet worden.

5.4 Bodem

De volgende onderzoeken zijn uitgevoerd in het projectgebied:

- Verkennend bodemonderzoek volgens NEN 5740.
- Verkennend onderzoek naar asbest in de bodem volgens NEN 5707.
- Onderzoek naar asbest in de afgedekte funderingslaag volgens NEN 5897.
- Asfaltonderzoek volgens CROW 210.

Als gevolg van deze onderzoeken moet op enkele plaatsen aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd worden. Dit wordt in de volgende ontwerpfase uitgevoerd.

5.5 Ecologie / Flora en fauna

Natuurwaarden

In het plangebied zijn vooral de oevers van de Biltsche Grift ecologisch waardevol door aanwezigheid van diverse soorten (oever)vegetatie. Op basis van de natuurwaardenkaart en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn indicaties voor de aanwezigheid van beschermde soorten in beeld gebracht. Dit zijn soorten die beschermd zijn volgens de Wet Natuurbeheer en daarnaast zijn er een aantal Utrechtse soorten gevonden die de gemeente Utrecht extra beschermt.

In het projectgebied komen de volgende soorten voor die onder de Wet Natuurbescherming vallen: egel, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, kleine

watersalamander, meerkikker, gewone pad, bruine kikker, pimpelmees, koolmees, stijven wolfsmelk. Daarnaast komen de volgende Utrechtse soorten: roerdomp, tjiftjaf, tongvaren, steenbreekvaren, brede lathyrus en natuurlijk hooiland.

QuickScan Flora en Fauna

Ten behoeve van ruimtelijke aanpassingen aan onder andere de Alexander Numankade is een actueel beeld noodzakelijk van de in het gebied voorkomende beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten daarop. Er is in juli 2021 een ecologische QuickScan uitgevoerd door Econu naar de flora en fauna in het plangebied.

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op ringslang, alpenwatersalamander en grote vos. De aanwezigheid van deze soorten dient onderzocht te worden.

In 2023 is een tweede ecologisch onderzoek uitgevoerd door bureau Tauw om de mogelijk nadelige gevolgen van het plan te beoordelen. Uit dit onderzoek blijkt dat de uitvoering van het plan de ecologische waarden van de oeverzone niet dusdanig bedreigt dat ze afneemt of verloren gaat.

De AERIUS berekening om de effecten van het project op Natura 2000-gebieden aan te tonen wordt in de DO fase uitgevoerd.

5.6 Bomen

De bestaande bomen in het projectgebied zijn geïnventariseerd, waarbij de boomconditie en de toekomstverwachtingen zijn bepaald. Hieronder zijn de bevindingen per routedeel vermeld.

Alexander Numankade

De meeste bomen staan er goed bij. Uit de bomeninventarisatie blijkt dat enkele bomen een onvoldoende toekomstverwachting hebben. Bij de herinrichting worden hier geen bomen gekapt. De bomen met onvoldoende toekomstverwachting worden mogelijk vanuit BOR (beheerafdeling) vervangen.

Jan van Galenstraat

Aan de Jan van Galenstraat staan diverse bomen, zoals de Plataan, Linde, Esdoorn, Es, Acacia die in leeftijd verschillen. Er staan een paar bomen met een onvoldoende toekomstverwachting. In de vervolgfase wordt onderzocht of deze bomen worden behouden of vervangen worden door nieuwe aanplant.

Kardinaal de Jongweg

Langs de Kardinaal de Jongweg staan ten westen van de spoorwegovergang Lindes in een smalle zijberm. Door de minder goede groeiomstandigheden zijn ze klein van stuk. Op het deel ten oosten van spoorwegovergang hebben de bomen een meer volwassen formaat. Bij de herinrichting worden de bomen langs de Kardinaal de Jongweg behouden.

Biltse Rading

Aan de Biltse Rading staan voornamelijk eiken in een groenstrook langs het fietspad. Bijna alle bomen hebben een goede toekomstverwachting. De herinrichting heeft geen consequenties voor de aanwezige bomen.

Colofon

Projectgroep

Joost Duco Helsloot, Stadsbedrijven (Stadsingenieurs)

Joost Rosdorff, Stadsbedrijven (Stadsingenieurs)

Arjen Spijkerman, Ontwikkelorganisatie Ruimte (Stedenbouw en Mobiliteit)

Dirk-Jan Hoekstra, Ontwikkelorganisatie Ruimte (Stedenbouw en Mobiliteit)

Joris Peelen, Marketing- en Communicatienetwerk (Advies)

Bea Jonker, Ontwikkelorganisatie Ruimte (Projectmanagement Ruimte)

Malou van Buiten, Bedrijfsvoerings-en Strategienetwerk II (Projectmanagementbureau)

Projectmanagement

Roelof Doedens, Bedrijfsvoerings-en Strategienetwerk II (Projectmanagementbureau)

Guido Molthoff, Stadsbedrijven (Stadsingenieurs)

Opdrachtgever

Richard Smit, programmamanager Ontwerp en Realisatie Mobiliteit

Wethouder

Senna Maatoug, wethouder Mobiliteit, Energie en Klimaat